

ספריית פיג'מה:

עיקרי תוצאות ההערכה לשנת תשע"ב:

- 83% מהגננות מדווחות כי הן מקריאות לילדים בגן 2-4 פעמים או יותר כל אחד מספרי ספריית פיג'מה. הגננות גם מעודדות את הילדים לעיין בספרים באופן עצמאי על ידי מתן חיזוקים חיוביים לקוראים בבית, באמצעות מתן הסברים להורים על חשיבות הסיפור שלפני השינה, וכן על ידי שיתופם של הורים בהקראת הסיפורים בגן.
- מרבית הגננות מדווחות שהן מקיימות פעילות סביב הספרים (כרבע סביב כל הספרים, וכשני שלישים על רוב הספרים או חלקם) מעבר להקראת הספר. הפעילויות סביב הספרים מגוונות ביותר לפי עדות הגננות. חלקן מתבסס על הצעות ספריית פיג'מה וחלקן נוצרות באופן עצמאי על ידי הגננות: פעילויות יצירה שונות בגן, המחזת הסיפור, עשייה ערכית בעקבות הספר, שיתוף בני המשפחה בפעילויות, שיתוף בחוויות אישיות ועוד.
- הגננות מדווחות שרוב מוחלט של ההורים בירכו על התכנית, שיתפו פעולה עם הילדים ועם הגננת בפעילויות הקשורות לספריית פיג'מה וישבו והקריאו לילדים את ספרי הספרייה בבית.
- 75% מהגננות הביעו שביעות רצון רבה עד רבה מאוד מספרי ספריית פיג'מה.

השפעות ספריית פיג'מה בעיני הגננות

בסוף השנה דיווחו הגננות על השפעות של ספריית פיג'מה בארבעה היבטים עיקריים: חיזוק אוריינות, קידום ההתפתחות הערכית-יהודית של הילדים, חיזוק קשרים בין הורים לילדים, השפעה על חיי היומיום של הגן

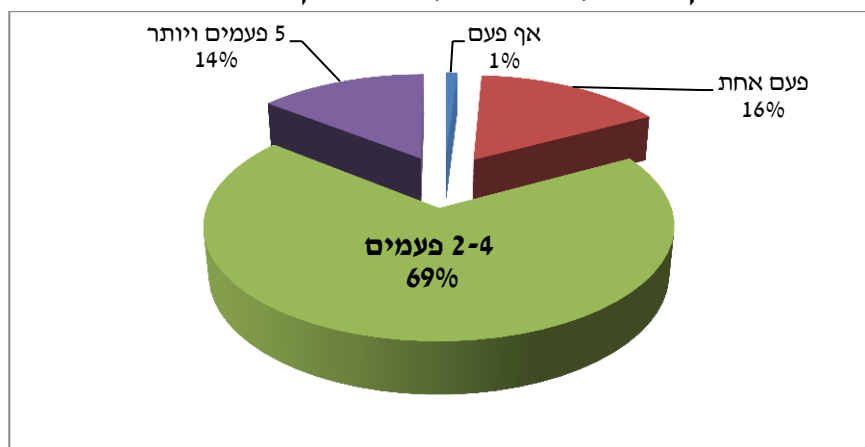
ג. מאפייני ההפעלה של התכנית בגני הילדים

הקראת הספרים לילדים בגן

83% מהגננות מדווחות כי הן מקריאות לילדים בגן פעמיים או יותר כל אחד מספרי ספריית פיג'מה. שני שלישים מהגננות (69%) מדווחות כי הן מקריאות לילדים בגן 2-4 פעמים כל אחד מספרי ספריית פיג'מה.

תרשים 1

דיווח הגננות במהלך השנה על מספר הפעמים של הקראת ספרי פיג'מה לילדי הגן

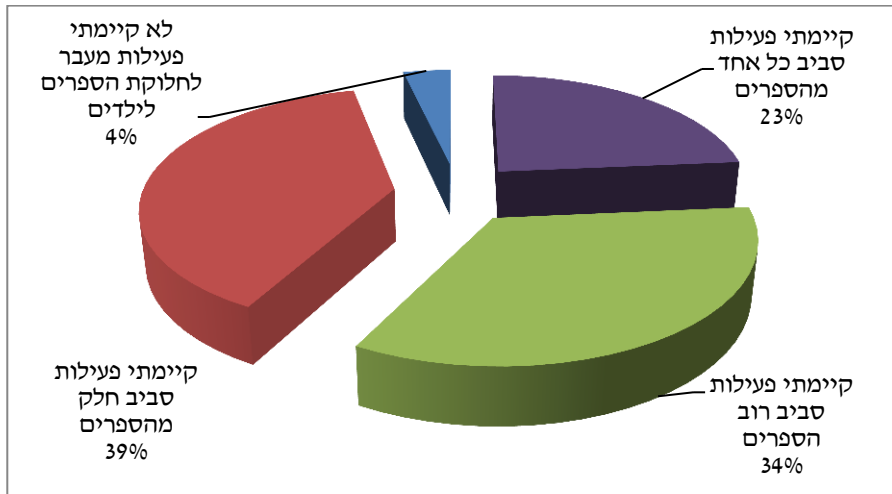

פעילות עם ילדי הגן ועם הוריהם סביב הספרים

בסוף השנה דיווחו כרבע מהגננות כי קיימו פעילות עם ילדי הגן סביב כל אחד מהספרים (מעבר להקראתו לילדים), כשליש דיווחו כי קיימו פעילות סביב רוב הספרים ולמעלה משליש כי קיימו פעילות סביב חלק מהספרים. מיעוט קטן דיווח כי לא קיימו כלל פעילות סביב הספר מעבר לחלוקת הספרים לילדים.

תרשים 2

דיווח גננות בסוף השנה על קיום פעילויות סביב ספרי ספריית פיג'מה

במשוברים החודשיים על כל אחד מהספרים בנפרד ציינו מרבית הגננות (70% בשני חוברה ו-66% בגני טרום חוברה) שהצעות ספריית פיג'מה עזרו להן בתכנון הפעילויות סביב הספר. הגננות ציינו מגוון רב מאד של פעילויות שעשו בעקבות הספרים וסביב נושאייהם¹:

- פעילויות יצירה שונות בגן (פעילות מרכזית אחת או הקמת מרכז פעילות עם מוקדים שונים) – מלאכת יד, משחק בתנועה, פינת בישול או אפייה (הכנת מרק ירקות, אפיית עוגיות) כתיבה או ציור של סוף אחר לסיפור ועוד.
- המחזות הסיפור ושחזורו - אחד מילדי הגן מקריא לחבריו את הסיפור כשעליו להשתמש בביטויים ובמילים הלקוחים מתוך הסיפור, איפור הילדים, המחזה בליווי אביזרים ותחפושות, המחזה על ידי ההורים בצירוף תפאורה.
- עשייה ערכית בעקבות הספר (למשל, ביקור חולים בבית ובביה"ח, הכנת ברכות וכדורי שוקולד לרפואה שלמה, טיפול בבעלי חיים בגן).
- שיתוף בני המשפחה בפעילויות – הילדים מקבלים משימות שעליהם לעשות בבית עם ההורים, פעילות עם סבתות בגן, הכנת ספר מתכונים ששלחו ההורים, כל הורה כתב במה הילד שלו מוצלח, הכנת דגמים של בתי הילדים והצגתם בתערוכה בגן ועוד.
- שיתוף בחוויות אישיות - הילדים מספרים על בני משפחה בהקשר של הספר (שפה מיוחדת, אחים שמתחילים לדבר) צילום ילדים בסיטואציות שונות ושיחה על הרגשות המובעים בצילומים.
- עריכת השוואה בין מקורו של הסיפור המסופר בספר לבין הספר (למשל, סיפור הגמרא על הספר "תרנגולת אחת קטנה").

¹ לפירוט נוסף של תמצית דיווחי הגננות על פעילויות מוצלחות במיוחד בגן לכל אחד מהספרים – ר' נספח 4.

- מרבית הגננות (93%) מביעות שביעות רצון רבה-רבה מאד מההצעות להורים המודפסות בסוף הספר.

נקודות החוזק של התכנית בעיני הגננות

- הגננות שרואיינו ציינו מספר היבטים המאפיינים את התכנית כנקודות חוזק שלה, כדלהלן:
- (1) היבטים פדגוגיים - חשיפה אסטטית לשפה, לאיורים, למשוררים, לסופרים;
 - (2) היבטים ערכיים – ייחודה של תכנית ספריית פיג'מה הוא בחינוך לערכים ובהשפעתה על חיי היום יום בגן ומחוצה לו;
 - (3) היבטים חברתיים - הספר נותן הזדמנות לחוויה משותפת לכל הילדים כשכולם אווזים בספר ביחד, הדפדוף המשותף, העיון המשותף בתמונות, ההזדמנות לעזור לחבר להתמצא בספר;
 - (4) היבטים ארגוניים: ההתאמה של הספר למועד / עונת השנה; הספרים מגיעים בזמן וכל בעיה לוגיסטית פותרים במהירות; כל ספר נבחר בקפידה; הספרים משתפרים כל הזמן, ההתנהלות משקפת חשיבה של העושים במלאכה (למשל העברת הפעילויות לסוף);
 - (5) היבטים למחנכים – התכנית מספקת העשרה לגננות ולהורים באמצעות האתר וההצעות לפעילות.

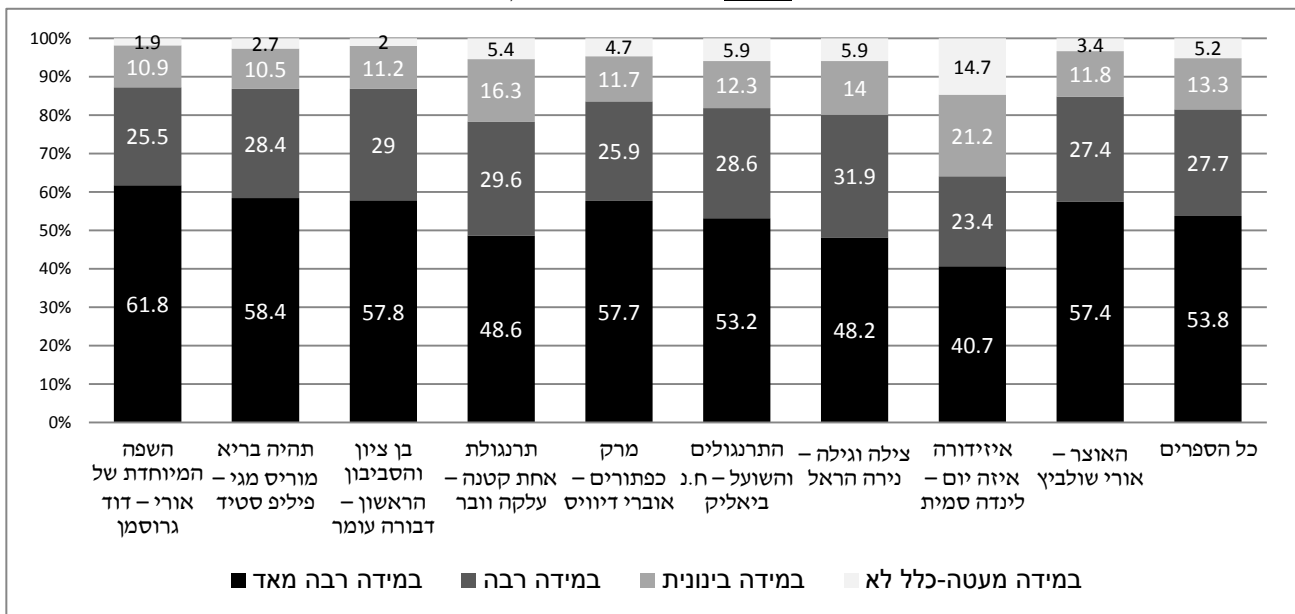
בנוסף, כרבע מהגננות שהשיבו לשאלוני סוף השנה (487) התייחסו בתשובותיהן למשובים שקיבלו מההורים על התכנית. לדברי הגננות רוב מוחלט של ההורים בירכו על התכנית, ציפו לספרים כפי שהילדים ציפו להם, היו מרוצים מהבחירה של הספרים, העריכו את התכנית, אהבו את הפעילויות המוצעות, למדו מהספרים דברים חדשים, שיתפו פעולה עם הילדים ועם הגננת בפעילויות הקשורות לספריית פיג'מה ושבנו והקריאו לילדים את ספרי הספרייה בבית.

ה. חוות דעת של הגננות על ספרי ספריית פיג'מה בשנה"ל תשע"ב

הגננות התבקשו לחוות דעתן בשאלוני סוף השנה על הספרים באמצעות השאלה הבאה: "באיזו מידה טובים בעיניך הספרים שנכללו בתכנית ספריית פיג'מה השנה, במבט כללי?" סיכום תשובות הגננות המוצג בתרשימים 4-5 להלן מראה כי באופן כללי וממבט כולל של הגננות על כל השנה, מרביתן (מעל 80%) הן מביעות שביעות רצון רבה-רבה מאד מהספרים של ספריית פיג'מה.

תרשים 4

חוות דעת גננות חובה על הספרים – בסוף השנה

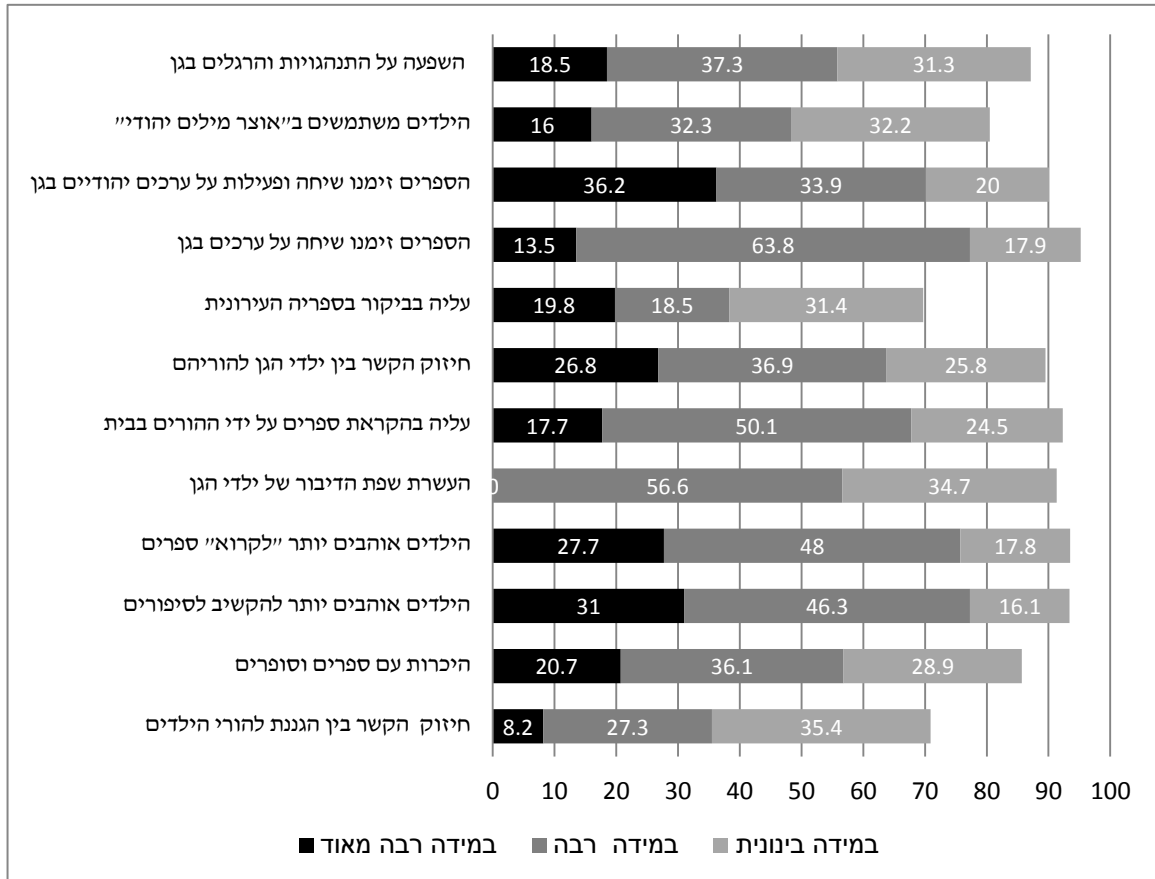
ו. השפעות התכנית (הערכת אפקטיביות)

השפעות ספריית פיג'מה בעיני הגננות בהיבטים שונים

כפי שניתן לראות מתרשים 6, הגננות מדווחות בסוף השנה על השפעות של ספריית פיג'מה על מגוון היבטים כאשר ההיבטים הבולטים ביותר הם עליה באהבת הילדים להקשיב לסיפורים ולעסוק ב"קריאת" ספרים, הספרים מזמנים שיחה ופעילות בגן על ערכים בכלל ועל ערכים יהודיים בפרט, העשרת שפת הדיבור של הילדים וכן על הרגלי התנהגות בגן, חיזוק הקשר בין ההורים לילדים והקראת סיפורים לילדים על ידי ההורים.

תרשים 6

מידת ההשפעה של הפעלת ספריית פיג'מה בגן על היבטים שונים בעיני הגננות

השפעות ספריית פיג'מה בעיני הגננות על הבנת ערכים ויישומם בפועל

מרבית הגננות (81%) שהשיבו לטופסי המשוב החודשיים דיווחו כי בעקבות קריאת הספרים, הערכים שבהם עוסקים הספרים באו לידי ביטוי בפעילות הגן.

נספח 1 - מאפייני אוכלוסיית המחקר

הנתונים מבוססים על שאלוני סוף שנה לגננות.

שאלון סוף השנה נשלח ל-3,738 גננות: 1,868 גננות חובה ו-1,870 גננות טרום חובה.

שיעור הגננות המשיבות על השאלון הוא: 56.5% (2,112 גננות). שיעור הגננות המשיבות בגן חובה

הוא 57.9% (1082 גננות) ושיעור המשיבות בגני טרום חובה הוא 55% (1,030 גננות).

שלב חינוך	חובה	טרום חובה	חובה וטרום חובה	תלת שנתי
	30.9%	33.8%	17.5%	9.3%
זרם חינוך	ממלכתי	ממלכתי דתי	ממלכתי תל"י	
	59.1%	35.9%	1.1%	
וותק בתכנית	שנה ראשונה	שנה שניה	שנה שלישית	
	60.1%	34.8%	5.1%	
משפחות המתקשות בקריאת עברית	לא ידוע על משפחה כזאת	1-4 משפחות	5-7 משפחות	8 משפחות ויותר
	52.8%	34.6%	6.3%	6.2%